

Цитування:

Рабченюк С. В. Латиноамериканські танці в сучасних мультимедійних формах. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 326–330.

*Рабченюк Сергій Віталійович,
доцент кафедри хореографії
Рівненського державного
гуманітарного університету
<https://orcid.org/0000-0001-7676-7441>
sergo-8787@ukr.net*

Rabcheniuk S. (2025). Latin American Dances in Modern Multimedia Forms. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 326–330 [in Ukrainian].

ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІ ТАНЦІ В СУЧАСНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ФОРМАХ

Мета статті – виявити особливості репрезентації та розвитку лексики латиноамериканського танцю в мультимедійних формах першої чверті ХХІ ст. на прикладі музичного відеокліпу. **Методологія дослідження.** Застосовано типологічний та системний метод, завдяки яким уточнено особливості латиноамериканського танцю та з'ясовано його місце в системі хореографічного мистецтва; метод порівняльного аналізу, еволюційний метод, метод мистецтвознавчого аналізу та ін. **Наукова новизна.** Розглянуто проблематику розвитку лексики латиноамериканського танцю в сучасних мультимедійних формах на прикладі музичного відеокліпу; проаналізовано типологічні особливості зв'язку між текстом і візуальним рядом (за Е. Гудвіном); з'ясовано, що звернення до лексики латиноамериканських танців зумовлено: специфікою музики, концепцією музичного відеокліпу, прагненням посилити основну ідею пісні танцем-архетипом чи танцем-символом. **Висновки.** Дослідження виявило, що станом на першу половину 2020-х рр. характерною тенденцією латиноамериканського танцю в мультимедійних форматах (музичному відеокліпі) є ремедіація та гібридизація з іншими напрямками та стилями (зокрема сучасним танцем джаз денс, хіп-хоп), а також різноманітними аудіовізуальними текстами, жанрами та практиками. При цьому еволюція латиноамериканського танцю відбувається відповідно до різних напрямів взаємодії з музично-сенсовою та ідейно-нарративною складовою музичного відеокліпу, які умовно можна визначити як: використання лексики латиноамериканського танцю як частини загальної постановки, спроба пов'язати її з інструментальною/вокальною частиною та ін. Внаслідок складного синтезу різноманітних стилів і напрямів хореографії, а також музично-візуальної взаємодії, характерної для музичного відеокліпу як однієї з найпопулярніших мультимедійних форм еволюція латиноамериканського танцю відбувається надзвичайно динамічно і великою мірою визначає напрям розвитку не лише комерційного, але й спортивного (зокрема в категорії формейшн та денс-шоу) та соціального латиноамериканського танцю.

Ключові слова: латиноамериканський танець, комерційна хореографія, мультимедійні форми, музичний відеокліп, синтез, еволюція.

Rabcheniuk Serhii, Associate Professor, Department of Choreography, Rivne State Humanitarian University
Latin American Dances in Modern Multimedia Forms

The purpose of the article is to identify the features of the representation and development of the vocabulary of Latin American dance in multimedia forms of the first quarter of the 21st century using the example of a music video clip. **Research methodology.** A typological and systemic method was applied, thanks to which the features of Latin American dance were clarified and its place in the system of choreographic art was clarified; the method of comparative analysis, the evolutionary method, and the method of art history analysis were used. **Scientific novelty.** The issues of the development of the vocabulary of Latin American dance in modern multimedia forms were considered using the example of a music video clip; the typological features of the connection between the text and the visual series (according to E. Goodwin) were analysed. It was found that the appeal to the vocabulary of Latin American dances is due to: the specifics of the music, the concept of the music video, the desire to strengthen the main idea of the song with a dance-archetype or dance-symbol. **Conclusions.** The study found that as of early 2020s, the characteristic trend of Latin American dance in multimedia formats (music video) is remediation and hybridisation with other directions and styles (in particular, modern dance jazz dance, hip-hop), as well as various audiovisual texts, genres and practices. At the same time, the evolution of Latin American dance occurs in accordance with different directions of interaction with the musical-sensual and ideological-narrative component of the music video, which can be conditionally defined as the use of Latin American dance vocabulary as part of the overall production, an attempt to connect it with the instrumental / vocal part. Due to the complex synthesis of various styles and directions of choreography, as well as the

musical-visual interaction characteristic of the music video as one of the most popular multimedia forms, the evolution of Latin American dance is extremely dynamic and largely determines the direction of development of not only commercial, but also sports (in particular in the formation and dance show categories) and social Latin American dance.

Keywords: Latin American dance, commercial choreography, multimedia forms, music video, synthesis, evolution.

Актуальність дослідження. Поява латиноамериканського танцю як соціокультурно феномену відбулася внаслідок звільнення Південної Америки в першій чверті XIX ст. та подальшого змішування культур, поєднання африканських ритмів, європейських мелодій і багатьох інших впливів, від джазу до східних практик. Натомість його розвиток протягом другої половини – першої чверті XXI ст., інтегрування в такі напрями як конкурсний (нині – спортивний) бальний танець та сценічна (або комерційна) бальна хореографія безпосередньо пов'язані з діяльністю професійних танцюристів та популяризацією засобами сучасних медіа.

З початку 1980-х рр. еволюція латиноамериканського танцю відбувається зокрема і завдяки музичному відеокліпу. Цей мультимедійний формат великою мірою є каталізатором сучасної аудіовізуальної культури, що дозволяють визначити тенденції гібридизації між медіа, музикою та хореографічною лексикою та генерують емоційно значуще повідомлення для реципієнта. Латиноамериканський танець передбачає тип виконання або постановки, що досить часто використовується в музичних відеокліпах на сучасному етапі, будучи важливим постановочним ресурсом в музично-візуальній взаємодії. У свою чергу це зумовлює оновлення хореографічної лексики латиноамериканського танцю, дослідження якої є актуальним напрямом сучасного мистецтвознавства.

Аналіз публікацій. Проблематика репрезентації латиноамериканського танцю в різноманітних медіа так чи інакше висвітлювалася в дослідженнях та публікаціях українських науковців, проте зазвичай як складова спортивного бального танцю або сценічної бальної хореографії. При цьому основним напрямом дослідження є телевізійні танцювальні шоу, зокрема Танці з зірками. Так, наприклад, проблеми і перспективи телевізійних танцювальних шоу в Україні досліджує О. Бойко [2], а на світовому рівні – Д. Базела [1]. Проект «Танці з зірками» як елемент візуальної культури сучасності аналізує С. Дункевич [6]. Виявленню взаємодії хореографічного мистецтва та ЗМІ в історичній ретроспективі, а також особливостей розвитку комерційної бальної

хореографії на сучасному етапі присвячено статтю Т. Павлюк [8].

А. Кризь у дисертаційній роботі, присвяченій розгляду сценічної бальної хореографії як явищу сучасних видовищних мистецтв [7] серед іншого розглядає звернення латиноамериканських співаків до кубинських, пуерто-ріканських, бразильських, аргентинських та інших соціальних танців у музичних відеокліпах на прикладі Дженіфер Лопес, Шакіри та хіп-хоп групи Orishas. Проте питання еволюції латиноамериканського танцю в сучасних мультимедійних формах лишається відкритим і вимагає подальшого дослідження.

Мета статті – виявити особливості репрезентації та розвитку лексики латиноамериканського танцю в мультимедійних формах першої чверті XXI ст. на прикладі музичного відеокліпу.

Виклад основного матеріалу. Танець – це мистецтво, що охоплює різні аспекти, такі як людські рухи, тілесні вираження, ритм, час та простір. У науковому вимірі представлено багато його дефініцій: «нескінченно різноманітна взаємодія ліній, форм і сил, напрямків і швидкостей сприяє створенню ідеальних структурних балансів, які підпорядковуються як законам біології, так і естетичним нормам (...) рух, втілений у ритмічну та просторову форму, послідовність рухів, що починається, розвивається та закінчується» [12, с. 7]. Танець, це мистецтво, яке створює та організовує рухи відповідно до принципів внутрішньої організації (склад рухів самих по собі) та структур (розташування рухів відносно один одного), пов'язаних з певним часом і місцем, щоб пережити та передати буквальне повідомлення (...) мистецтво, яке використовує рухоме тіло як виразну мову» [16, с. 5]. Це мистецтво руху, а також художня мова, оскільки дозволяє виражати та екстерналізувати людські почуття через рухи тіла, через тілесне вираження та мову обличчя, використовуючи хореографію [17, с. 7]. Таким чином можна розглядати латиноамериканські танці як сукупність рухів зі стилем і ритмом з репрезентацією та вираженням; груповий прояв, що має своє коріння та культурні моделі, власну назву, унікальне значення, послання, яке виражається через хореографію людським тілом.

Латиноамериканські танці походять від латиноамериканських ритмів, які розвивалися з колоніальних часів, між танцями та музикою корінного, африканського та європейського походження, що завдяки різним процесам (змішування) призвело до широкого та складного спектру танцювальної музики та рухів тіла. Серед латиноамериканських танців, які зазвичай чують у цих секторах корінного походження, є Сан-Хуан і Тінкус [9]. До латиноамериканських танців афроамериканського походження належать: бачата, бомба, капорал, ча-ча-ча, кумбія, денсхолл, меренге, реггі, реггетон, сальса, самба та інші [14]. Серед латиноамериканських танців змішаного походження – танго, уайно, маріачі, болеро та куека [15]. До програми спортивного бального танцю міжнародного стилю входить: самба, ча-ча-ча, румба, пасодобль та джайв, проте лише самба та румба є безпосередньо латиноамериканськими танцями, як і мамбо, який повернувся в моду з хвилею фільмів у 1980-х рр. Ча-ча-ча – танець, побудований на мамбо, а джайв у його нинішньому вигляді, є артефактом англійських викладачів танців, які використовували його, щоб зробити бугі-вугі та рок-н-рол, що виникли в США з африканських рухових елементів, соціально прийнятними.

У сучасних мультимедійних формах латиноамериканський танець представлений в контексті комерційної хореографії. Дослідники наголошують на орієнтації на специфіку екранних мистецтв, відповідно, більшу видовищність та цікавий візуальний аспект, як основних характеристик, що набуває латиноамериканський танець в комерційній хореографії для музичних відеокліпів [7, с. 130].

На думку дослідників, сучасний музичний відеокліп являє собою рекламний формат мультимедіа, що прагне створювати емоційно значущі повідомлення для своїх глядачів [11]. З огляду на це, музичний кліп можна аналізувати з соціальної точки зору, як культурний об'єкт та символічний актив: як товар, він зазнає впливу складних процесів виробництва та споживання, а як рекламна продукція, він має певні умовності виробництва та музично-візуального об'єднання через механізми синхронізації. Ці механізми створюють естетичну емоцію під час перегляду. З іншого боку, латиноамериканський танець – почуття, особисте чи індивідуальне, оскільки воно стосується тіла танцюриста, а також його соціального аспекту. У цьому аспекті

спостерігається тенденція до використання латиноамериканського танцю в музичних кліпах. Музичний відеокліп, зародження якого відбувалося в середині 70-х рр., а офіційна поява в ефірі датується початком 80-х рр. XX ст. мав багато культурних попередників, відтак запозичив у музичного кіно свою схильність до взаємозв'язку між камерою та хореографією як втілення танцюристами музики та її тексту.

Аналізуючи окремі аспекти хореографії в концепції музичного відеокліпу, Т. Бакленд вказує на його гіпертекстуальну природу і робить спробу продемонструвати як ця мультимедійна форма ілюструє переробку репрезентацій та стилів. На його думку, «будь-який танцювальний контент може з'явитися в музичному відео виключно через його поверхневу привабливість, і справді, спалахи танцю з'являються на екрані, зі швидким монтажем, як візуальний еквівалент музики, де нарізання та зрощування звуків стає композиційною технікою» [10, с. 285].

А. Крись наголошує на специфіці, що характерна для хореографії сценічного бального танцю в музичних відеокліпах: «використання лексики бального танцю зумовлено стилем музики та/ або доцільністю звернення до певного танцю як до символу» [7, с. 129].

За Е. Гудвіном, зв'язок між музичним текстом і візуальним рядом відбувається в кількох напрямках – ілюстрація (візуальний наратив розповідає історію тексту пісні), посилення (візуальні дії безпосередньо не згадуються в тексті) та діз'юнкція (текст не має очевидного зв'язку з зображенням або навіть суперечить йому) [11, с. 86]. У контексті хореографії у музичних відеокліпах, цей зв'язок зазвичай репрезентовано на рівні другого з описаних напрямів.

У більшості випадків звернення хореографами-постановниками музичних відеокліпів до лексики латиноамериканських танців зумовлено:

- специфікою музики, специфічним ритмом (зазвичай характерне для латиноамериканських співаків та музичних гуртів);

- концепцією музичного відеокліпу (наприклад, за сюжетом, дія відбувається під час карнавалу, або зйомки відбуваються в урбаністичному просторі південноамериканського міста та ін.);

- прагненням посилити основну ідею пісні засобами хореографічної виразності, що водночас є певним архетипом чи символом, наприклад, танго – символізує пристрасть,

самба зазвичай викликає асоціації з Бразилією та карнавалом, пасодобль – з коридою, оскільки використані у танці фігури «є відображенням дій матадора» [3, с. 168], ча-ча – символ безтурботності та веселощів, бачата – яскравих вечірок, а румба асоціюється з пристрасним або нещасливим коханням.

Так, наприклад, у музичному відеокліпі Мануеля Туріза (MTZ Manuel Turizo) «La Bachata» використано латиноамериканський танець бачата. У відео розповідається історія про чоловіка і жінку, які досліджують яскраву атмосферу міських вулиць. У хореографії залучено багато традиційних танцювальних рухів та зроблено акцент на глибинній образності танцю, чуттєвості, гнучкості та пластичності виконання [11, с. 201]. Водночас відчуються і сучасні впливи – це пояснюється загальною концепцією пісні, в якій поєднано традиційні та новаторські впливи, в створенні розважального та унікального досвіду.

Для музичних відеокліпів Дженіфер Лопес використання лексики латиноамериканського танцю є характерним протягом кількох десятиліть, що дає можливість простежити еволюційні особливості. Варто зазначити, що зазвичай танцювальні рухи виконує сама співачка окремо від інших героїв відео, відповідно хореографами було здійснено певні трансформації. Зокрема, використання відкритої позиції, орієнтація на глядача, поєднання кроків і фігур різних танців та ін.

Проте якщо у відео на початку 2000-х рр. зазвичай використовувалися традиційні елементи латиноамериканських танців (наприклад, музичний відеокліп Дженіфер Лопес «Ain't It Funny» (режисер Х. Рітц, 2001 р.), то станом на першу половину 2020-х рр. у хореографічній складовій переважають синтезовані танцювальні форми (типовим є поєднання лексики латиноамериканських танців з хіп-хопом, сучасним танцем та ін.). У 2024 р. відбувся випуск музичного відеокліпу на пісню «Can't Get Enough», знятий режисером Д. Мейерсом на весільну тематику - за сюжетом співачка одружується з трьома різними чоловіками, на роль яких запросила двох професійних танцюристів (суддю талант шоу «Amici di Maria De Filippi» Д. Джофре, шестикратного переможця та суддю «Dancing with the Stars» Д. Хафа.), а також актора Т. Джексона і виконує з кожним із них «весільний танець», що за рівнем техніки виконання та кількістю віртуозних рухів, складних обертань та підтримок більше нагадує виступ на телевізійному шоу.

На основі мистецтвознавчого аналізу музичних відеокліпів можна констатувати, що відповідно до специфіки та визначальних характеристик цієї мультимедійної форми, зазвичай використовуються окремі фрагменти конкретного латиноамериканського танцю, або окремі елементи хореографічної лексики. У другому випадку зазвичай спостерігається синтез лексики латиноамериканських танців з сучасним танцем, джазовим танцем, хіп-хопом та ін.

Висновки. Дослідження виявило, що станом на першу половину 2020-х рр. характерною тенденцією латиноамериканського танцю в мультимедійних форматах (музичному відеокліпі) є ремедіація та гібридизація з іншими напрямками та стилями (зокрема сучасним танцем і танцем контемпоратрі), а також різноманітними аудіовізуальними текстами, жанрами та практиками.

При цьому еволюція латиноамериканського танцю відбувається відповідно до різних напрямів взаємодії з музично-сенсовою та ідейно-нарративною складовою музичного відеокліпу, які умовно можна визначити як: використання лексики латиноамериканського танцю як частини загальної постановки, спроба пов'язати її з інструментальною/вокальною частиною.

Внаслідок складного синтезу різноманітних стилів і напрямів хореографії, а також музично-візуальної взаємодії, характерної для музичного відеокліпу як однієї з найпопулярніших мультимедійних форм еволюція латиноамериканського танцю відбувається надзвичайно динамічно і великою мірою визначає напрям розвитку не лише комерційного, але й спортивного (зокрема в категорії формейшн та денс-шоу) та соціального латиноамериканського танцю.

Література

1. Базела Д. Д. Танцювальні шоу кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2015. Вип. 16. С. 84–89.
2. Бойко О. С. Телевізійні танцювальні шоу в Україні: історія і сучасність. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Мистецтвознавство*. 2017. Вип. 36. С. 66–76.
3. Гриценюк Р. А. Специфіка пластичної образності конкурсного танцю Пасодобль. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 3. С. 166–171.
4. Дункевич С. Г. Танцювальне телевізійне шоу як елемент візуальної культури (на прикладі проєкту «Танці з зірками»). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*.

Філософія. Культурологія. Політологія. Соціологія. 2014. № 1. С. 69–74.

5. Кризь А.І. Сценічна бальна хореографія як явище сучасних видовищних мистецтв : дис. канд. мистецтвознавства : 26.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 2023. 229 с.

6. Павлюк Т. С. Бальна хореографія в сучасному медійному просторі. *Культура і сучасність*. 2018. № 2. С. 101–105.

7. Analuiza E. T., Cáceres C., Herrera K. Danza nacional, influencia en la motricidad gruesa. En danza nacional, influencia en la motricidad gruesa. 2021. URL : <http://www.dspace.uce.edu.ec/bitstream/25000/24361/1/21%20ANALUIZA%20DANZA%20NACIONAL.pdf> (дата звернення : 12.03.2025).

8. Buckland T. Dance and Music Video : Some preliminary observations. En Carter, A. (Ed.), *Routledge Dance Studies Reader*. London, GBR: Routledge, 1998. P. 278–287.

9. Goodwin A. Dancing in the distraction factory: Music television and popular culture. Minneapolis: Editorial University of Minnesota Press, 1992. 257 p.

10. Hrytseniuk R. Bachata as a Dance Form Performance and Peculiarities of Artistic Image. *Culture and Arts in the Modern World*. 2020. Vol. 21. P. 201–209.

11. Guarinos V., Sedeño-Valdellós A. Danza contemporánea y sincronía musicovisual en el videoclip musical actual. *Revista Mediterránea de Comunicación*. 2018. Vol. 9. P. 321–332.

12. Murray R. L. Dance in Elementary Education. A program for Boys and Girls. London: Harper & Row, Publishers, 1974. 446 p.

13. Sousa A. B. A Dança Educativa na Escola: Movimento Educativo- Expressão Corporal – Danza creativa. Vol II. Tomo I. Lisboa: Básica, 1980. 180 p.

14. Oña A. E. Influencia de los bailes tropicales en el desarrollo de las capacidades coordinativas en adolescentes de 14- 16 años del colegio universitario UTN en el periodo lectivo 2017-2018 [Tesis]. 2020. URL: <http://repositorio.utn.edu.ec/bitstream/123456789/11728/2/05%20FECYT%203860%20TRABAJO%20GRADO.pdf> (дата звернення : 13.04.2025).

15. Trujillo F. Aspectos socioculturales de los bailes de salón y ritmos. Trances: Transmisión del conocimiento educativo y de la salud. 2010. Vol. 2. №3. P. 165–181.

16. Willem L. La Danse dans L'Education- une Enrichissement ou une Mode? *Ludens: ISEF-UTL*, 1985. 224 p.

17. Zuñiga C. Aspectos metodológicos de la Música y la Danza. Chachapoyas, Perú, 2013. 148 p.

References

1. Basela, D. D. (2015). Dance Shows of the Late 20th – Early 21st Centuries. *Culture and Art in Modern World*, 16, 84–89 [in Ukrainian].

2. Boiko, O. S. (2017). Television Dance Shows in Ukraine: History and Modernity. *Bulletin of the Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Art History*, 36, 66–76 [in Ukrainian].

3. Hrytseniuk, R. A. (2023). Specifics of the Plastic Imagery of the Pasodoble Competitive Dance. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 166–171 [in Ukrainian].

4. Dunkevych, S. H. (2014). Dance Television Show as an Element of Visual Culture (on the example of the 'Dancing with the Stars' project). *Academic Notes of the V. I. Vernadsky Taurida National University. Series Philosophy. Culturology. Political Science. Sociology*, 1, 69–74 [in Ukrainian].

5. Krysiuk, A. I. (2023). Stage Ballroom Choreography as a Phenomenon of Modern Performing Arts. Candidate of Art History's Dissertation. Kyiv [in Ukrainian].

6. Pavliuk, T. S. (2018). Ballroom Choreography in Modern Media Space. *Culture and Modernity*, 2, 101–105 [in Ukrainian].

7. Analuiza, E. T., Cáceres, C., & Herrera, K. (2021). Danza nacional, influencia en la motricidad gruesa. En danza nacional, influencia en la motricidad gruesa. Retrieved from <http://www.dspace.uce.edu.ec/bitstream/25000/24361/1/21%20ANALUIZA%20DANZA%20NACIONAL.pdf> [in Spanish].

8. Buckland, T. (1998). Dance and Music Video: Some Preliminary Observations. Routledge, 278–287 [in English].

9. Goodwin, A. (1992). Dancing in the Distraction Factory: Music Television and Popular Culture. Minneapolis [in English].

10. Hrytseniuk, R. (2020). Bachata as a Dance Form Performance and Peculiarities of Artistic Image. *Culture and Arts in the Modern World*, 21, 201–209 [in English].

11. Guarinos, V., & Sedeño-Valdellós, A. (2018). Danza contemporánea y sincronía musicovisual en el videoclip musical actual. *Revista Mediterránea de Comunicación*, 9, 321–332 [in Spanish].

12. Murray, R. L. (1974). Dance in Elementary Education. A Program for Boys and Girls. London [in English].

13. Sousa, A. B. (1980). A Dança Educativa na Escola: Movimento Educativo- Expressão Corporal – Danza creativa. Vol II. Tomo I. Lisboa [in Spanish].

14. Oña, A. E. (2020). Influencia de los bailes tropicales en el desarrollo de las capacidades coordinativas en adolescentes de 14- 16 años del colegio universitario UTN en el periodo lectivo 2017–2018. Tesis. Retrieved from <http://repositorio.utn.edu.ec/bitstream/123456789/11728/2/05%20FECYT%203860%20TRABAJO%20GRADO.pdf> [in Spanish].

15. Trujillo, F. (2010). Aspectos socioculturales de los bailes de salón y ritmos. Trances: *Transmisión del conocimiento educativo y de la salud*, 2 (3), 165–181 [in Spanish].

16. Willem, L. (1985). La Danse dans L'Education- une Enrichissement ou une Mode? *Ludens* [in English].

17. Zuñiga, C. (2013). Aspectos metodológicos de la Música y la Danza. Chachapoyas [in Spanish].

Стаття надійшла до редакції 07.05.2025
Отримано після доопрацювання 10.06.2025
Прийнято до друку 17.06.2025